

Tudomány és kegyesség

Évzáró beszéd 2005

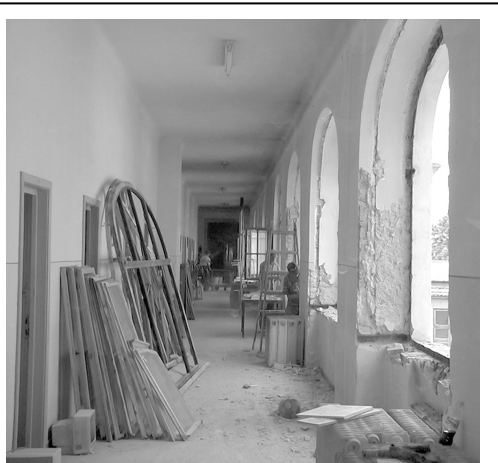
Különös látványt fog nyújtani Intézetünk épülete a következő két hónapban: mintha nem is egy, de több bombatalálat érné. A felújítást (az ablakok, a villanyhálózat, a vízvezeték- és lefolyórendszer, valamint a fűtésrendszer cseréje) megelőző bontás, faltörés, vezetékek leszerelése – az egész munkatelep sajátos „élmény” lesz. De hiszem, hogy élmény lesz az is, ha majd szeptemberben újra megindulhat az élet a helyreállított épületben.

A mai ember keresi az élményt. Mindenütt. A tévében és a számítógép képernyőjén, a bevásárló központokban és a benzinkútnál. A múlt héten voltam egy élményfürdőben. Ott nem az emberek úsztak a vízben, hanem a víz mozgott körülöttünk. Nemrég valaki a cifra salátát is élménysalátának nevezte. Egész kultúránkat élménykultúrának nevezhetjük. A vallásban és az egyházban is élményt várunk. Lehetőleg az istentisztelet is közvetítse azt, mi „szem-szájnak ingere”. Ha „csak” az értelmet és az akaratot mozgatja meg, s nem az érzelmet és képzeletet is, akkor unalmas.

A hívő emberek között is növekszik az érdeklődés a misztikum, a beavatottak vallásos élménye (ezoterika) és a látványos vallásos rendezvények iránt. (Nem véletlen, hogy a római pápa halála, vagy a csíksomlyói búcsú olyan jelentős médiaesemény!) Erősödik a magyar protestánsok között a római katolikus vagy éppen görögkeleti rítusok, szokások megismerésének vágya, mi több: mágikusbabonás hiedellellemel, rejtett, természetfeletti erőket sejtjenek ezekben az egyházakban, amivel a mi „papjaink” nem rendelkeznek.

De ugyanígy terjed közöttünk – a gyakran lélektani módszerekkel fokozott – rajongás, és az individualista érzelmi-érzelgős pietizmus is. A vallásosság ilyen túlzó formáitól idegenkedik a jóérezsű hívő ember, és hajlik arra, hogy a túlzó pietizmussal együtt a *pietást*, a szükséges mértékű igaz kegyességet is elutasítsa.

Ezért jó, hogy idén sokfelé figyeltek Spener Jakab Fülöp (1635–1705) frankfurti, majd berlini lelkipásztorra, a történelmi pietizmus atyjára. Spener a hitben

A Protestáns Teológia épülete
a „bombatalálat” után

nem individualizmust és önzést, hanem személyességet sürgetett, s azt akarta, hogy a Biblia ne túlfűtött érzelgősséget és vallásos élményt váltson ki bennünk, hanem cselekvő és gyakorlati kegyességet. A híressé vált *Kegyes kívánalmak* (*Pia desideria*) szerzője a keresztyén egyházban három, programszerűen ajánlott kegyességi gyakorlatot szorgalmaz:

1. A Bibliát rendszeresen kell olvasni – a családban is, a gyülekezetben is. A gyülekezeti bibliaolvasás kerete a bibliaóra. Itt kell gyakorolni minden hívők egyetemes papságát.

2. Meg kell újítani az igehirdetést, nem elégedhetünk meg a külsőséges keresztyénséggel.

3. Gyakorlativá kell tenni a lelkipásztorképzést. „A teológiai tudomány mellett meg kell kívánni a kegyes életet. A professzorok, mint hitben idősebb testvérek, segítsék az ifjakat, hogy a bibliaórán alkalmazzák a Szentírást a maguk életére. A teológiai hallgatók vegyenek részt homiletikai szemináriumokon, betegek látogatásában, tudatlanok tanításában.” (Juhász István: *Egyetemes egyháztörténelem*. Kurzus, 1981)

Spener harmadik kegyes kívánalma – „Gyakorlativá kell tenni a lelkipásztorképzést!” – a Protestáns Teológián már a kezdetek óta, s így a 2004–2005. tanévben is érvényesült. Engedtessek meg, hogy azzal adózzak a 17. századi lutheránus lelkipásztor emlékének, hogy e harmadik kívánalom alpontjaihoz kötve számoljak be Intézetünk elmúlt tanévbéli életéről, úgy, ahogy ezeket az alpontokat Juhász István összefoglalta *Egyetemes egyháztörténelem* című – hamarosan megjelenő – tankönyvében:

I. „Meg kell kívánni a teológiai tudományt”

18 tanárunk van, 12 református, 4 unitárius, 2 evangélikus tanított a 2004/2005. tanévben:

1. Kozma Zsolt a bibliai tudományok és a gyakorlati teológia tanára bár nyugdíjas, és előadásokat már nem tart, így is tud mindnyájunkat „nem középiszolások fokon tanítani”. Számos könyve között most csak a legutóbbit említem, a *Teológiai idegen szavak, kifejezések, szólások szótárát*. Nélkülözhetetlen segéd-eszköz kezdőknek és haladóknak.

2. Geréb Zsolt az újszövetségi tudományok tanára. Őt már másfél éve „kölcsonadtuk” a Partiumi Keresztyén Egyetemnek, amelynek vallástanári fakultásán tanít. Két kézzel kaptak rajta, annyira, hogy most egy éve az Egyetem rektorául választották. *Újszövetségi tanulmányok* címen a napokban vaskos kötetet tett le asztalunkra. Várjuk nagyon, hogy Váradról elbocsássák, s ismét két lábbal álljon Intézetünk szolgálatába.

3. Juhász Tamás rendszeres teológiát tanít.

4. Molnár János az ószövetségi tudományok tanára. Ő is fél lábbal – de nem fél szívvel! – áll Intézetünk kötelékében, hiszen már több mint öt éve a Vallástanári Kart igazgatja. Sokkönyves író, legutóbbi könyve, az Énekek Éneke magya-

rázata nemrég jelent meg. Ebben a tanévben a Lipcsei Egyetem Protestáns Teológiai Fakultásán is tartott vendégelőadásokat.

5. Kelemen Attila a gyakorlati teológia tanára. Leckekönyvben jegyzett heti óráinak száma ugyan „csak” hat, de már második éve egyedülálló gyakorlatot vezet: felsőéves diákjainkkal minden második hét végén (szombaton) és a hét első napján (vasárnap) két teljes napot tölt együtt az inaktelki egyháznál, ahol a hallgatók a gyülekezeti élet sűrűjében istentiszteleti és gyülekezetépítési gyakorlaton vannak. Ezt számításba véve, neki van közülünk a legtöbb tanítási órája.

6. Adorjáni Zoltán az ó- és újszövetségi tudományok tanára. Számos órája és intenzív folyóirat-szerkesztői munkája mellett az idén sikeresen megvédte a Debreceni Hittudományi Egyetemre benyújtott doktori dolgozatát, amely az újszövetségi gyógyítók (terapeuták) vallási közösségéről szól. E hét szombatján veszi át Debrecenben a doktori kalpagot.

7. Buzogány Dezső a protestáns egyháztörténelem és latin nyelv tanára, aki a Vallásstanári Karnak is tanára és a Református Szemle főszerkesztője. Már sokféle ismert egyháztörténeti kutatóműhelyt vezet, amelyből az elmúlt évtized során évente átlag két könyv bukkant elő. A napokban három könyvet kaptam tőle, mindegyiknek vagy társszerzője, vagy szerkesztője. Kiemelkedő teljesítmény a régi zsinati és vizitációs jegyzőkönyvek publikálása. *A hunyad-zarándi református egyházközségek történeti katasztere* pedig két vaskos kötetben olyan dokumentuma múltunknak, amely a 18. század egészét átölelően hozza eléink azt, ami már szinte nincs: az egykor élő és ma már zömmel megszűnt eklézsiák minden napjait. A nagy munkának társszerzője Ősz Sándor Előd, idén végzett hallgatónk.

8. Kállay Dezső az újszövetségi tudományok tanára, bentlakás felügyelő, *Az Út* főszerkesztője. *Doop en nieuw leven* (Kereszttség és új élet) címen az elmúlt ősszel fogadta el doktori értekezését a kampeni Református Teológiai Egyetem.

9. Kiss Jenő az ószövetségi tudományok utrechti doktora, nálunk a gyakorlati teológia tanára. Valláspedagógiát és lelkipigozozást ad elő. Tudományos publikációk mellett szinte a legtöbbet ad elő különböző értekezleteken. Már öt éve következetes kitartással szervezi és vezeti a már intézményesült segédlelkész-továbbképzést és – a még nem intézményesült, de már működő – lelkipásztortovábbképzést, s ennek, az Intézet falait messze túlnövő munkának tudományos előadója is.

10. Kolombán Vilmos az egyetemes egyháztörténelem tanára. Nagyon sok előadása és szeminárium órája mellett szorgalmas író, aki egyéb publikációk mellett a múlt hónapban megvédte *Backamadarasi Kiss Gergely Ágendájáról* írt disszertációját a Debreceni Hittudományi Egyetemen, a könyv meg is jelent. Július 2-án – Adorjáni Zoltánnal együtt – avatják doktorrá Debrecenben. Ugyancsak a napokban jelent meg a Buzogány-féle műhelyben *A Sepsi Református Egyházmegye vizitációs jegyzőkönyvei a 18. században* Kolombán Vilmos jegyzeteivel.

11. Pásztori-Kupán István a rendszeres teológia, s azon belül a dogmatörténet tanára. Önképzőkori vezető, aki színpadi rendezőként is bemutatkozott. A Báthory Gimnázium dísztermében az ősszel tapsolhattunk Pap Gábor, *Sors, nyiss*

nekem tért című misztériumjátéknak. Befejezte, és hamarosan megjelenik egy nemzetközileg ismert egyháziatyák-sorozatban Pásztori Kupán István angol nyelvű tanulmányával a Küroszi Theodorótosz kötet. Fél lábbal az Enyedi Református Kollégiumnak is vallástanára, de remélem, ha az Igazgatótanács Kolozsvárt lakást fog adni neki, akkor egészen a miénk lesz.

12. Balogh Csaba az ószövetségi tudományok tanára, aki már benyújtotta Ézsaiás prófétáról angol nyelven írt doktori dolgozatát a kampeni Független Református Teológiai Főiskolán. Opcionális tárgyként akkád nyelvet tanít diákjainknak, s ő szervezi a kórházmissziós csoportot is.

13. Rezi Elek az unitárius rendszeres teológia tanára, az Unitárius Kar dékánja, az Erdély Unitárius Egyház főjegyzője. Sok elfoglaltsága mellett a Református Vallástanári Kar unitárius hallgatóinak is tanít hitvallásos tárgyakat. Etikai írásainak kötetét ebben a tanévben publikálta.

14. Kovács István az unitárius gyakorlati teológiai tárgyakat tanítja. Teológiai képzésünk gyakorlati irányultságát tanúsítja, hogy a négy unitárius tanár közül neki van a legtöbb heti órája.

15. Kovács Sándor vallástörténetet és unitárius egyháztörténetet tanít. Egyik fő szervezője az unitárius egyház egyháztörténeti és levéltári kutatóműhelyének, amelyből már több értékes kiadvány született. Szorgalmasan dolgozik Szegeden, Balázs Mihály tiszteletbeli doktorunk irányításával készülő doktori dolgozatán.

16. Czire Szabolcs a bibliai tudományok unitárius tanára. Az idén sikerrel fejezte be doktori előkészítő tanulmányait, készülő disszertációjához három hónapos angliai kutatómunkát végzett.

17. Lengyel Lóránd a tanári kar „örökifjú” doyenje, lutheránus etikát, rendszeres teológiai speciális kollégiumot, művészettörténetet és egyházjogot tanított, óradíjasként.

18. Kovács László Attila heti 14 órában nemcsak evangélikus-lutheránus hitvallásos tárgyakat tanít, hanem mindhárom felekezet diákjainak ő az egyházi ének és egyházi zene tanára. Gyakoroltatja és vezeti a Teológia kórusát. A Vallástanári Karon is van még heti 6 órája. Orgonaművészként ebben az évben is több orgonaestet és koncertet tartott – itt, Európában.

19. Benkő Mihályné Zonda Tímea ebben az évben tanulmányi szabadságon van. Erlangenben folytatja doktori tanulmányait.

20. Nyelvtanáraink, áldozatos munkájukkal, közvetve támogatják a teológiai tudományt: Jancsó Miklós színművész, a beszédtechnika tanára az elmúlt iskolai évben szerzett bölcsészdoktori képesítést. Sipos Gáborné Virág Erzsébet és Gaal György a magyar nyelv és irodalom tanárai. Utóbbi sokkönyves irodalomtörténész, nemrég jelent meg a Rhédey palota történetét feldolgozó monográfiája, *Ház a Főtér sarkán*. Kosztinné Újvári Ildikó román nyelvet és irodalmat tanít, különös tekintettel a vallásos irodalomra és a román nyelvű levelezésre. Az első félévben Dieter Kelp németországi lelképásztor, a második félévben Kiss Jenő és Balogh Csaba tanártársunk tanította a német nyelvet. Ez évben is Vásárhelyi Anikó igyekezett megkedveltetni diákjainkkal a francia nyelvet. Angolt hárman taní-

tottak: Tonk Sándorné Szabó Márta, valamint két önkéntesünk, Karen Tripp (az Egyesült Államokból) és Brian Johnston (Kanadából). Karen Tripp az unitárius diákok angoltanára két év után távozik tőlünk. Magyarul mondom, mert már így is érti: Köszönjük, Karen! Brian pedig továbbra is lelkesen vezeti az angol kórust, szervezi a kedveltté és híressé vált ének-esteket. A tanév második felévéől rendszerezítettük a holland nyelv tanítását, amelyre – nem csak átmenetileg! – közénk jött Foka van de Beek holland lelképásztor. Van de Beek amszterdami professzornak, Intézetünk tiszteletbeli doktorának a leánya tíz évvel ezelőtt már cserediák-ként volt köztünk, most pedig Kolozsvárra költözött, részben holland nyelvet tanítani, részben a Hollandiai Protestáns Egyház kelet-közép-európai missziója munkásként. Isten hozta!

21. Vendégelőadásokat tartott az elmúlt tavasszal Karel Deurloo (Amszterdam), *Íme, a szűz fogan méhében...* címen biblikai teológiából. Magyarra fordított ószövetségi biblikája hamarosan megjelenik Intézetünk kiadásában. Kiscsoportos szemináriumokat is tartott, ószövetségi költői szövegek magyarázatából. Húsvét után pedig Abraham van de Beek (Amszterdam) *Egyház és Izrael* című nagyhatású előadásait hallgathatták diákjaink. Ő is vezetett angol nyelven kiscsoportos szemináriumokat, az eszkatológia témaköréből.

22. Tanáraink tudományos munkájához szorosan kötődik az intézeti könyvtár tevékenysége. Részletek a könyvtáros jelentéséből:

Csak a könyvtárosok (Adorjáni Zoltánné Dávid Mária, Kurta József és Márton József, aki a szülési szabadságon lévő Gyerő Dávidné Bak Ágneszt helyettesíti) a megmondhatóinak, hogyan sikerül az átszervezési, felújítási és restaurálási munkák közben megszakítatlanul működtetni a könyvtárat úgy, hogy ötszáznál több olvasót kiszolgáljanak úgy, hogy még nőtt is az olvasótermi használat és a kölcsönzések száma. Bár a költségvetés szinte semmit nem fordít a könyvtárra, adományok, pályázatok segítségével mégis gyarapodtunk 316 művel, 130 folyó-méter polccal, egy integrált elektronikus rendszerrel (hardver és szoftver), egy könyvkötő műhely teljes szerszámkészletével. Ezen kívül az 1800 előtti könyveinket (benne a teljes RMK-anyaggal) konzerválták, megtisztították és két termet berendeztek velük!

Adományok: 50 ezer forint Torzsa Pál dabasi (Magyarország) evangélikus felügyelőtől, 360 ezer forint a Nemzeti Kulturális Alapprogramtól, ötezer euró a svájci HEKS-től a számítástechnikai rendszerre, 11 millió lej szintén a HEKS-től könyvkötésre. Az adományoknak és a könyvtárosok buzgalmának köszönhetően néhány éven belül modern rendszerben, átrendezve használhatjuk a könyvtárat, nem csak valóságosan, de elektronikusan is, világhálós kapcsolatokkal együtt.

II. „A tudomány mellett meg kell kívánni a kegyes életet. Az ifjak a bibliórán alkalmazzák a Szentírást a maguk életére. A teológiai hallgatók vegyének részt ... a betegek látogatásában, tudatlanok tanításában”

A világon szinte egyedülálló az, hogy nálunk a tanítás és a tanulás egész éven át, következetes rendszerességgel, istentiszteleti keretben történik. Isten tiszteletének liturgikus keretében nemcsak a szent tudomány, hanem az avval elválaszthatatlan közösség gyakorlása és a szeretetszolgálat is kibontakozik.

Példaképpen csak a református-evangélikus kar istentiszteleti és más szolgálatairól mutatok be néhány adatot, *Sógor Árpád ifjúsági lelkész* jelentése alapján:

Összesen harmincöt *akadémiai istentisztelet* volt, ezeken hatszor szolgáltuk ki az úrvacsorát. A bűnbánati heteken az V. éves hallgatók és – néhányszor – az ifjúsági lelkész és a könyvtáros-lelkipásztor hirdették az Igét. Az első félév *szombat esti áhítatain* az Apostoli Hitvallás alapján prédikáltunk, a második félévben kátés istentiszteleteket tartottunk, a Heidelbergi Káté szerint. A reggeli *precéseken* a hallgatók szolgáltak, vizsgaidőszakban a református-evangélikus kar tanárai, az ifjúsági lelkipásztor és a lelkész-könyvtáros. A kilenc *bibliaköri* csoport heti rendszerességgel gyűlt össze. Megtartottuk a hagyományos karácsonyi és húsvéti ünnepélyt, egyházi és nemzeti ünnepeinken pedig az *Önképzőkör* műsora tette teljesebbé ünneplésünket. Az I. és II. éves hallgatók az *esti áhítatokat* hétfőtől csütörtökig tartották. A vasárnap délutáni *FIKE istentiszteleteken* általában 40 teológus vett részt. A hallgatók *imaközössége* hetente kétszer gyűlt össze (kedden és csütörtökön). Az *ökumenikus imahetet* január 16–23. között az idén is megtartottuk, Nagy Albert tordai, Ferencz László körösfői, Sipos István máramarosszigeti esperes, Raduch Zsolt brassói evangélikus esperes, Bölcseki Gusztáv tiszántúli püspök, Oláh Zoltán gyulafehérvári római katolikus rektor és Farkas Dénes kolozsi unitárius esperes egy-egy igehirdetésével. 2005. február 4–5-én tartottuk *csendesnapjainkat*, Dobai László és Kállay László református lelkipásztor, Buday Gergely evangélikus lelkipásztor és dr. Kónya Zoltán orvos, családterapeuta előadásával. A három sátoros ünnepen 115 hallgatónk volt ünnepi *legációban*.

Aki ezeken az alkalmakon rendszeresen ott van – azaz hetente legalább 10–12 órát állott az Isten színe előtt –, annak magától értetődővé válik, hogy Istent más módon is szolgálja. Diákjaink tizenöt „akciócsoportot” hoztak létre, ennek zöme szeretetszolgálati és más missziós feladatokat lát el.

A mezőségi *szórványmissziós* munka a tavaly megszokott menetrend szerint zajlott, minden második hétvégén. Februárban Barticel Krisztián – addigi szórványfelelős – átadta a stafétát Szász Lóránt III. éves és Sipos Dávid II. éves teológiai hallgatóknak. Nyáron július 1–10. között lesz mezőségi szórványmisszió, melynek során 15 teológus fog lelkipásztor nélküli mezőségi és szamosháti falvakban családokat látogatni, gyerekekkel foglalkozni és esténként istentiszteletet tartani.

Ebben a tanévben Virginás Imola volt a *kórházmisszió* felelőse, munkájában Fazakas Ildikó és Tóbiás Tibor segítettek. Az év folyamán 90 alkalommal látogat-

tak el különböző kórházakba, és 863 beteget kerestek fel az Ige vigasztaló szavaival. A IV. éves hallgatókon kívül, akik félévente kétszer látogattak el a kórházakba, 32 alsóbb, illetve ötödéves diák vette ki a részét ebből a munkából. A II. félévtől a Református Vallástanárképző Kar diákjai is segítettek. „Kórházújságot” is szerkesztettek, *Az áldott Orvost*, amelyet a betegek is szeretettel fogadtak.

Korodi Levente az idős emberekkel foglalkozó diakóniai szolgálat felelőse volt. Ez a szolgálat jóval több, mint a napi *ebédhordás*. Más módon is segítenek azokon, akik igényelték ezt: volt, akit kórházba szállítottak, amikor eltört a lába, egy másik öreget többször is meglátogattak, amíg a kórházban feküdt. Irén néninek felrobbant a csempekályhája és új kályhát rakattak stb. Az idén egynéhányszor előfordult olyan szégyellnivaló eset, hogy a soros diák feledékenysége miatt a „mamák” étlen maradtak. Több idős ember igényelte volna a szakszerű ápolónő vagy szociális nővér látogatását. Ezért diakónusaink fel fogják venni a kapcsolatot a református asszisztensképző iskola hallgatóival.

Nyíri Hunor írott beszámolóját szó szerint idézem: „Isten segítségével folytathattuk a két évvel ezelőtt beindult *hajléktalanmissziót*. Akárcsak a többi missziói munka, a hajléktalanokkal való foglalkozás is egy csoportnak, a II. évfolyamnak volt a kötelessége. Minden hétre kijelöltük a szolgálatosokat, akiknek az volt a feladatuk, hogy szerda délután elkészítsék a szendvicseket az istentiszteleti alkalomra, illetve csütörtökön újból a szendvicskészítés és annak kihordása az utcán élőknek. A hajléktalan istentisztelet, biblióra idén nagyon jól alakult. Ezekkel az alkalmakkal sikerült több embert megismerni, segítséget nyújtani. Minden héten megtartottuk, este 7 órára gyűltek össze a Teológia elé, majd innen átmentünk a Kétágú templom imatermébe. Körülbelül 25–30-an vesznek részt, de volt olyan alkalom, amikor számuk elérte az ötvenet is. Gitárkísérettel énekeket tanítottunk, amelyeket minden áhítat előtt többször elénekeltünk. Az igehirdetést vagy játék, vagy csak egyszerűen megbeszélés követi. Ilyenkor mindenki bátran hozzászól, elmondja véleményét az Igével kapcsolatosan. A szendvicsezés és teazás közben újból énekelünk, vagy különleges problémákat beszélünk meg.”

A *fegyelemmel*, a közösségi viselkedéssel több gond van, mint amennyiszer diákjainkat ezért számon kértük. A két félév végén összesen 11 diákot szóban vagy írásban megintettünk tanulmányi mulasztás miatt, közülük néhányan évisméltlésre utasítottak. Súlyosabb fegyelmi vétségért két diákot exmatrikulált a Fegyelmi Szék. Jó jel, hogy az utóbbi évben maga a diákság lép fel szigorúan a rendtelennel szemben, a két kicsapott diák ügyét a hallgatói önkormányzat fegyelmi széke tárgyalta első fokon.

A *Diákpresbitérium* működéséről Sipos Dávid jegyző számolt be. A legátum megszabott százalékát mindenki befizeti, s ezt diakóniai célokra, támogatásokra és saját beruházásokra használták fel. Áprilisban elkezdték a torockószentgyörgyi református parókia renoválását és ifjúsági házzá való átalakítását. A februári tisztújításkor az ifjúsági elnöki tisztségre Nagy Zsolt-Attila IV. éves, az alelnöki tisztségre Szabó József-Levente és Pap Ákos III. éves teológiai hallgatót választotta meg az ifjúság.

Az *Önképzőkör*, amelynek elnöke Szabó József Levente, az évenként ismétlődő ünnepélyeken kívül más előadásokat is szervezett. Például az *Egyperces néma csend* című előadást, amellyel Bethlen Gáborra emlékeztünk halálának háromszázhetvenötödik évfordulóján. Az imaheti alkalmakon is hallata hangját az Önképzőkör két alkalommal. Ezt az imaheti legalább két előadást szeretnék rendszeressé tenni. Az elmúlt tanévben Október Hatodika, Október Huszonharmadika (*Haza, a magasban*), Reformáció (*Istenhez hanyatló árnyék*), a Bethlen Gábor évforduló (*Egyperces néma csend*), Karácsony (*Szeretet tett*), az imahét, Március Tizenötödike (*Sors, nyiss nekem tért*) és Húsvét (*Az én Uram újra él most*) alkalmából voltak önképzőköri műsorok. Az Önképzőkör vitakört is indított az intézetben Disputa néven. Az első Disputa a homoszexualitás témájában igen nagy sikert aratott. Reméljük a következőnek is legalább ilyen sikere lesz. Ezt már csak az elkövetkező tanévben rendezik meg *Egyház és politika* címmel.

III. „A professzorok, mint hitben idősebb testvérek segítsék az ifjakat”

Kolozsvári Teológiánknak nem csak az a hagyománya, hogy itt az oktatás és nevelés istentiszteleti keretben zajlik, s ennek termése a gazdagon kibontakozó szeretetszolgálat. Négy száz éves rendünknek tartozéka az is, hogy tanárok és diákok egy fedél alatt élnek. Hat tanárnak van itt helyben szolgálati lakása, de többi tanárunknak is van – akár ebben a házban, akár az Unitárius Kollégiumban – dolgozószobája. Számszerűen nem mutatjuk ki, milyen sűrűn keresik fel diákjaink a tanárokat, akár tanulmányi, akár lelkipogondozói, akár pedig napi ügyes-bajos kérdésekkel, ez az együttélés mégis tény. Alapító egyházaink nem kis anyagi áldozattal tartják fenn Intézetünket, s a Teológia háttérében álló egyháznak éppen az a célja, hogy az itt tanító tanárok és más alkalmazottak hitben idősebb társak legyenek ebben az együttélésben és mindnyájan példamutató közösséggé növekedjünk. A tanárok mellett 12 tisztviseelő és 15 fős kisegítő személyzet biztosítja a könyvtárt, a bentlakást és a konviklust is magában foglaló intézet működését. Történetesen mind reformátusok.

A 2004/2005. tanévre beiratkozott hallgatók számát, kerület, évfolyam és nem szerinti megoszlását a következő táblázat mutatja:

Egyház-kerület	I. évf.		II. évf.		III. évf.		IV. évf.		V. évf.		Össz.
	össz.	ebből nő	össz.	ebből nő	össz.	ebből nő	össz.	ebből nő	össz.	ebből nő	
Erdélyi	14	2	19	3	21	2	20	4	12	3	86
Királyhágó-melléki	7	1	6	1	11	1	9	1	17	2	50
Lutheránus	2	1	4	1	1		2	1	1		10
Unitárius	4	1	4	1	9	4	4	2	11	2	32
Összesen	27	5	33	6	42	7	35	8	41	7	178

A 178 hallgatónk közül betegség miatt kimaradt egy, fegyelmissel eltávolítottunk kettőt.

Hallgatóinknak kereken 80 százaléka férfi, 20 százaléka nő.

A királyhágómelléki református hallgatók egyike kárpátaljai, míg az evangélikus-lutheránus hallgatók között van két anyaországi testvérünk is.

Három hallgatónk külföldön tanul: Genf, Lipcse és Kampen.

Négy diákunk járt ebben az évben a másik hazában (Sárospatakon és Budapesten), cserediákként jött Patakról 1, Budapestről 13.

A bentlakásban 129 diák lakott – ez a szám már elviselhetőbb, mint az elmúlt években. Az unitárius fiúbentlakásban 21, a leánybentlakásban pedig 10 lakó volt. Mindkét unitárius bentlakás meglehetősen zsúfolt, de épül az unitárius kolégium tetőtéri bentlakása.

Hadd tükrözze végül – de nem utolsósorban! – az Intézet életét egyre jobban meghatározó Talentom Alapítvány beszámolója, mennyiben törekedtünk közösségi rendeltetésünknek megfelelni.

Az Alapítványt hat református tanár hozta létre, és Juhász Tamásné Dobai Erzsébet élmezőnyvezető igazgatja. Következzen ennek, a konviktus munkájáról is szóló beszámolónak néhány részlete:

Tekintettel arra, hogy fenntartó egyházaink 15 éve szinte semmit nem fordítottak a Teológiai Intézet épületének karbantartására, felújítására, modernizálására vagy fejlesztésére, ezt a hiányt a Talentom és jogelődje, a Diakóniai Csoport pótolta. Tevékenysége és az abból származó haszon nélkülözhetetlen az Intézet számára.

Intézetünk diákjai egész tanévben 40 000 lejért kapták az ebédet, minden egyes diákebédhez 3500 lejnyi ételmisszersegéllyel járult hozzá Alapítványunk. Ezen kívül 27 személynek adtunk kedvezményesen vagy ingyen ebédet, közülük 18 idős embert a teológusok gondoznak. A két református öregotthonnak kedvezményesen áron biztosítottunk ebédet. A Teológiát a bútorzaton kívül számítógépekkel és konyhafelszereléssel támogatta. Intézetünk alkalmazottainak két alkalommal ruhasegélyt, négy alkalommal ételmisszercesomagot osztottunk ki.

A vakok iskolájában tanuló magyar gyermekeket édességekkel, játékokkal, ruhaneművel, szeretetvendégséggel „traktáltuk”. Közöttük teológusaink végezték a hitoktatást, és identitásbeli (anyanyelvi és személyiségi) fejlődésükben is igyekeztek segíteni.

Az Intézetnek átadott ételmisszersegély összértéke több mint 250 millió lej. Ennek csak negyedrésze származik holland alapételmisszer adományból, nagy részét gyülekezetektől kapta a Talentom, és bútorfelét, használt ruhát adott érte cserébe. A tetemes összeg felét közvetlenül a diákok ebédjére fordítottuk pótlásként, illetve ebből kapták az ügyeletes diákok és 10 elsőéves diák az ingyen ebédet. Az ételmisszersegély másik felét a Talentom a konviktusban étkező vendégcsoportokra fordította, ám az érte kapott jelentős adományokat megint „visszaforgatta” az Intézet javára.

Még néhány szót szólok az Intézet gazdasági-pénzügyi helyzetéről. A négy alapító egyház közül három kifizette a költségvetés szerinti fenntartás teljes összegét. A Teológia egyházaink minden egyes tagjától évente 8 ezer lejt kap, összesen 4,8 milliárd lejt. Ezen kívül kapunk az államtól 1 milliárd lejt fizetéskiegészítésre, s a diákok is fizetnek 2,7 milliárdot saját ellátásukra (egy diák évente 18 millió lejt!). Más egyházaktól 1 milliárd, egyéb adományokból és saját bevételekből 1,5 milliárd lejtünk van. Összesen, lekerékítve, 10 milliárd.

Így sáfárkodunk, hogy a Spener-féle kettős mérce szerint, tudományban és kegyességben egyformán gyarapodhassunk – Isten dicsőségére és erdélyi protestáns gyülekezeteink javára.

2005. június 27–29. között Csurgón került megrendezésre az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének 11. éves közgyűlése, amelyen az Erdélyi Református Egyházkerület Belmissziói Intézetének könyvtárát Kurta Bozsena, a Protestáns Teológiai Intézet könyvtárát Kurta József képviselte. Az Egyesülés minden évben újabb tagokkal bővül, jelenleg közel 70 magyarországi és néhány határon túli egyházi könyvtár alkotja. Jelenleg több szakcsoportban folyik tudományos munka vagy felmérés (számítógépes feltárás, digitalizálás, állományvédelem, anyagi források előteremtése stb.), amelyek célja, hogy eredményesebbé tegyék az egyházi könyvtárak együttműködését. A Teológia könyvtára a tavaly óta tagja az Egyesülésnek, az idei közgyűlés pedig egyhangúlag taggá választotta a Belmissziói Intézet kb. 15 000 kötetes könyvtárát. A közgyűléssel egybekötött tudományos konferencia az egyházi iskolai könyvtárak régen és ma betöltött szerepével foglalkozott, a tudományos kirándulás során pedig a zágrábi Horvát Nemzeti Könyvtárat látogattuk meg, ezen belül az Érseki Könyvtárat, valamint Zrínyi Miklós könyvtárát tekintettük meg. Reméljük, hogy könyvtáraink az Egyesülés munkájába való bekapcsolódás által újabb szakmai kapcsolatokat fognak majd kialakítani.